

KANSALLISARKISTO

Kansallisarkiston pilvisiirtymä ja vaikutukset aineistoja siirtäviin viranomaisiin

Mikko Eräkaski, osaamisalueen johtaja

Viranomaisinfo 12.12.2024

12.12.2024

Miten pilvisiirtymä vaikuttaa viranomaisiin?

- Pilvisiirtymä vaikuttaa siihen missä ympäristöissä Kansallisarkisto käsittelee arkistoituja tai arkistoitavia digitaalisia tietoaaineistoja.
- Kansallisarkisto on vastaanottanut säilytysvaiheessa olevia tietoaaineistoja useilta eri siirtäjiltä julkisesta hallinnosta.
 - Kansallisarkisto: henkilötietojen käsittelijä
 - Siirtävä viranomainen: rekisterinpitäjä
- Koskee erityisesti Kansallisarkiston palveluista:
 - Sähköisen arkistoinnin palvelu
 - Massadigitoinnin palvelu
 - Maksulliset digitointiprojektit

Mikä pilvi?

- Tarkoittaa verkon yli tarjottavia tietojenkäsittelypalveluita, kuten palvelimia, levytilaa, tietokantaa, verkkoa, sovellusta tai laskentaa.
- Pilvi viittaa abstraktiin alustaa, joka tuottaa palvelut.
- Julkinen pilvipalvelu – usean asiakkaan käytössä.

Google Cloud

Miksi pilveen?

- **Kustannustehokkuus** – maksetaan vain käytön mukaan
- **Skaalautuvuus** – suurten aineistomäärien käsittely
- **Toiminnan vakaus** – standardit ratkaisut
- **Pilvinatiivit sovellukset** – ei saatavilla muualta kuin pilvestä

Kansallisarkiston pilvistrategia

Kansallisarkiston pilvistrategia 2023:

- **Pilvi ensin:** Pilvipalvelu on aina ensisijainen vaihtoehto kehitettäessä tuotteita Kansallisarkistossa. Pilvipalveluita hyödynnetään, mikäli estäviä perusteita niiden hyödyntämiseen ei ole.
- **Pilvipalveluiden laaja hyödyntäminen:** Kansallisarkisto on siirtänyt vuoden 2025 loppuun mennessä pilveen osan keskeisistä tuotteistaan. Pilvipalveluihin on siirretty sekä oman konesalin että ulkoistettujen konesalipalvelujen kapasiteettia.

Valtionhallinnon pilvipalvelulinjaukset 2023

- Ensisijaisesti pilveen (Cloud 1st) strategia: Pilvipalvelun tai pilvipalveluteknologian tulee olla ensisijainen valinta, mikäli estäviä perusteita valinnalle ei ole
- Pilvi- ja ekosysteemiratkaisut tulee tuottaa lähtökohtaisesti EU/ETA-alueelta
- Henkilötietoa voi käsitellä julkisessa pilvipalvelussa, kun tietoturva, tietosuoja ja jatkuvuudenhallinta on vaatimustenmukaisesti toteutettu, todennettu ja käyttöön otettu tiedonhallintayksikön tai viraston johdon riskiperusteisella päätöksellä

Miten Kansallisarkisto käsittelee tietoaaineistoja pilvessä?

- Tietoaaineistoille tehdään automaattista **sisällöntunnistusta**, jonka tavoitteena on:
 - Aineiston validointi
 - Aineiston käytettävyyden kehittäminen
 - Mahdollistetaan aineiston sisältöhaut
 - Aineiston kuvailun rikastaminen
- Tietoaaineistojen **metatietojen hallintaa** sekä **hakuindeksien hallintaa**:
 - Metatietojen käsittely ja hallinta siirtyy pilveen uuden metatietojärjestelmän myötä
 - Jatkossa hakuindeksit siirtyvät myös pilveen (myös sisältöhaut)

Käsittely pilvessä – yhteenveto:

- Kansallisarkisto hyödyntää pilvipalveluita aineistojen prosessointiin sekä metatietojen ja hakuindeksien hallintaan.
- Tietoaineistojen säilyttäminen tapahtuu jatkossakin Suomessa sijaitsevilla ratkaisulla, joiden ylläpidosta CSC vastaa.

Vaikutukset viranomaisiin:

- **Uudistamme vastaanoton sopimukset:**
 - Sähköisen arkistoinnin palvelussa
 - Massadigitoinnin palvelussa
 - Maksullisessa palvelutoiminnassa
- **Uudet sopimukset mahdollistavat Kansallisarkistoon siirrettävien tietoaaineistojen käsittelyn pilviympäristössä** kun on kyse vielä säilytysvaiheessa olevista tietoaaineistoista
 - Määritellään käsitelläänkö tietoja EU/ETA-alueen ulkopuolella
 - Määritellään mitkä tahot osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn Kansallisarkiston palveluntuottajina

Vaikutukset viranomaisiin:

- **Etenemme vaiheittain:**
 - **Ensimmäisessä vaiheessa** uudistamme uudet laadittavat siirtosopimukset, jotka mahdollistavat Kansallisarkistoon *siirrettävien uusien tietoaineistojen* käsittelyn pilviympäristössä
 - **Toisessa vaiheessa** päivitämme myös olemassa olevia siirto- ja säilytys sopimuksia viranomaisten kanssa, jotta myös Kansallisarkistoon jo aiemmin siirrettyä tietoaineistoa tai niihin liittyviä metatietoja voidaan käsitellä pilvipalveluissa (mahdollisuus tehdä myös takautuvasti sisällöntunnistusta).
- Sopimuksista tai niiden liitteinä olevista käsittelytoimien kuvauksista käy siis aina ilmi, jos tietoa käsitellään pilvipalvelussa.
- Kansallisarkisto pitää kuvaukset ajan tasalla ja on sopimusten perusteella velvoitettu tiedottamaan muutoksista hyvissä ajoin.

KANSALLISARKISTO

www.kansallisarkisto.fi

@kansallisarkisto

@kansallisarkist